

# Metodologia nauk społecznych - opis przedmiotu

| Informacje ogólne   |                                          |
|---------------------|------------------------------------------|
| Nazwa przedmiotu    | Metodologia nauk społecznych             |
| Kod przedmiotu      | 14.0-WP-SOCD-MNS                         |
| Wydział             | <a href="#">Wydział Nauk Społecznych</a> |
| Kierunek            | Socjologia                               |
| Profil              | ogólnoakademicki                         |
| Rodzaj studiów      | drugiego stopnia z tyt. magistra         |
| Semestr rozpoczęcia | semestr zimowy 2018/2019                 |

| Informacje o przedmiocie        |                                                                      |
|---------------------------------|----------------------------------------------------------------------|
| Semestr                         | 1                                                                    |
| Liczba punktów ECTS do zdobycia | 6                                                                    |
| Typ przedmiotu                  | obowiązkowy                                                          |
| Język nauczania                 | polski                                                               |
| Sylabus opracował               | <ul style="list-style-type: none"><li>dr Justyna Nyćkowiak</li></ul> |

| Formy zajęć |                                         |                                        |                                            |                                           |                     |
|-------------|-----------------------------------------|----------------------------------------|--------------------------------------------|-------------------------------------------|---------------------|
| Forma zajęć | Liczba godzin w semestrze (stacjonarne) | Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne) | Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne) | Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne) | Forma zaliczenia    |
| Wykład      | 15                                      | 1                                      | -                                          | -                                         | Egzamin             |
| Ćwiczenia   | 30                                      | 2                                      | -                                          | -                                         | Zaliczenie na ocenę |

## Cel przedmiotu

Zaznajomienie studentów z funkcjami nauki, z podstawowymi pojęciami metodologicznymi, specyfiką badań społecznych, procesem kształtowania się różnych sposobów poznania naukowego i ideału wiedzy naukowej; założeniami badań ilościowych i jakościowych; Opanowanie przez studentów umiejętności projektowania własnych badań naukowych, doboru adekwatnego do celu badań paradygmatu, umiejętności doboru lub konstruowania narzędzi badawczych.

## Wymagania wstępne

### Zakres tematyczny

Zakres tematyczny wykładu

1. Różne rodzaje praktyk społecznych, funkcje nauki, współczesna klasyfikacja nauk, źródła wiedzy.
2. Pojęcie teorii naukowej, prawa nauki, generalizacje historyczne.
3. Scjentyzm i pozytywistyczna koncepcja nauki; założenia współczesnego konstruktywizmu; konstruktywizm jako orientacja metodologiczna w badaniach socjologicznych.
4. Status nauk humanistycznych i osobiwości nauk społecznych.
5. Ideał socjologii niezaangażowanej w wartości oraz obecność wartości w uprawianiu nauki; pojęcie prawdy w nauce.
6. Składniki tekstów naukowych: definicje, hipotezy.
7. Etapy badań naukowych, dobór metody, zmiennych, wskaźników, próby.

Zakres tematyczny ćwiczeń

1. Inspiracje teoretyczne i praktyczne w badaniach społecznych.
2. Paradygmaty w naukach społecznych.
3. Prawa, teorie, pojęcia, definicje.
4. Planowanie i realizacja badań socjologicznych. Etapy procesu badawczego.
5. Cel badań, problemy badawcze.
6. Hipotezy, zmienne, wskaźniki.
7. Metody doboru respondentów.

Metody kształcenia

Wykład z prezentacją multimedialną;

Ćwiczenia z formułowania hipotez, konstruowania planu badań i narzędzi badawczych; praca z tekstem źródłowym, dyskusja

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągania efektów uczenia się

| Opis efektu                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Symbole efektów                                                         | Metody weryfikacji                                                                         | Forma zajęć                                                 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|
| Student zna i potrafi wskazać zastosowania różnorodnych stanowisk metodologicznych służących do poznania naukowego w socjologii                                                                                                                                                                             | <ul style="list-style-type: none"><li>• <a href="#">K_W02</a></li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• Wykład</li></ul>    |
| Student umie rozpoznać cechy interpretacji socjologicznej odróżniającej ją od interpretacji przeprowadzonej na gruncie pokrewnych nauk społecznych (np. psychologii, ekonomii, itp.); umie sformułować hipotezy dotyczące uwarunkowań społecznych, kulturowych i indywidualnych (cech osobowych jednostek). | <ul style="list-style-type: none"><li>• <a href="#">K_U01</a></li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• projekt</li></ul>                                  | <ul style="list-style-type: none"><li>• Ćwiczenia</li></ul> |
| Student potrafi samodzielnie przygotować i zaprezentować pisemnie i ustnie uzasadnienie wybrania określonego problemu badawczego, przygotować plan badań oraz podstawowe narzędzie badawcze.                                                                                                                | <ul style="list-style-type: none"><li>• <a href="#">K_U02</a></li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• projekt</li></ul>                                  | <ul style="list-style-type: none"><li>• Ćwiczenia</li></ul> |
| Student umie dobrać literaturę socjologiczną, ekonomiczną, psychologiczną, kulturoznawczą do obranego problemu badawczego.                                                                                                                                                                                  | <ul style="list-style-type: none"><li>• <a href="#">K_K02</a></li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• projekt</li></ul>                                  | <ul style="list-style-type: none"><li>• Ćwiczenia</li></ul> |
| Student umie wskazać i scharakteryzować cechy dystynktywne praktyki badawczej (naukowej) w odróżnieniu od innych rodzajów praktyki społecznej; Potrafi nazwać i scharakteryzować podstawowe funkcje nauki; potrafi objaśnić pojęcie paradygmatu i teorii naukowej oraz różne sposoby rozumienia prawdy.     | <ul style="list-style-type: none"><li>• <a href="#">K_W11</a></li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• Wykład</li></ul>    |

Warunki zaliczenia

Zaliczenie wykładu

|                                      |                                                                      |
|--------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|
| Forma zaliczenia wykładu             | Uwagi                                                                |
| Egzamin                              | Tak                                                                  |
| Egzamin pisemny.                     | W formie pytań problemowych lub otwartych i zamkniętych (test)       |
| Zakres materiału dotyczący egzaminu. | Zgodnie z przedstawionym na pierwszych zajęciach Sylabusem (wykład). |
| Zasady uzyskania oceny z wykładu.    | Ocena z wykładu jest oceną z egzaminu.                               |

Zaliczenie ćwiczeń

|                                           |                                                                                                                                                                                                      |
|-------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Forma zaliczenia ćwiczeń                  | Uwagi                                                                                                                                                                                                |
| Zaliczenie na ocenę                       | Tak                                                                                                                                                                                                  |
| Przygotowanie projektu w formie pisemnej. | Przygotowanie projektu procesu badawczego na wybrany temat. Zgodność z tematem, poprawna struktura pracy, język, rzetelność, samodzielność wykonania pracy, odpowiedni dobór literatury przedmiotu.. |
| Zasady uzyskania oceny z ćwiczeń.         | Ocenę z ćwiczeń stanowić będzie ocena z przygotowanego projektu                                                                                                                                      |

Ocena końcowa

|                                                   |                                                                                                              |
|---------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Oceny brane pod uwagę w przypadku oceny końcowej. | Uwagi:                                                                                                       |
| Wykład + ćwiczenia kończące się uzyskaniem oceny. | Warunkiem uzyskania pozytywnej oceny końcowej jest uzyskanie pozytywnej oceny z ćwiczeń i wykładu (3.0-5.0). |
| Zasady uzyskania oceny końcowej.                  | Ocena końcowa stanowi średnią arytmetyczną ocen z ćwiczeń i wykładu*.                                        |

## Literatura podstawowa

1. Nowak S., Metodologia badań społecznych, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1985.
2. Ossowski S., O osobliwościach nauk społecznych, wyd. 4, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2001;
3. Sady W, Spór o racjonalność naukową od Poincarégo do Laudana; Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej. Wydawnictwo „Funna”, Wrocław 2000.
4. Zybertowicz A, Konstruktywizm jako orientacja metodologiczna w badaniach społecznych, „ASK”. Społeczeństwo, Badania, Metody”, nr 8,/1999, ss. 7-28.
5. Amsterdamski S., Między historią a metodą. Spory o racjonalność nauki, Wydawnictwo PIW, Warszawa 1983.
6. Hajduk E., Hipoteza w badaniach społecznych, Wydawnictwo WSP, Zielona Góra 1998.
7. Babbie E., Badania społeczne w praktyce, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2003.
8. Elementy koncepcji badawczej i założenia metodologiczne, [Krzysztof Lisowski](#), Młodzież w czasach nieufności. Studenci zielonogórcy o sobie i innych / red. nauk. Maria Zielińska, Dorota Szaban .- Zielona Góra : Fundacja Obserwatorium Społeczne Inter Alia, 2016 - s. 16–23.
9. Lubuski Sondaż Społeczny - założenia, cele i problemy badań zachodniego pogranicza, [Krzysztof Lisowski](#), Transgraniczność w perspektywie socjologicznej. Pogranicza Polski w integrującej się Europie / pod red. nauk. Marii Zielińskiej, Beaty Trzop, Krzysztofa Lisowskiego .- Zielona Góra : Lubuskie Towarzystwo Naukowe, 2007 - s. 349–353.
10. Metodologiczne problemy w badaniach pokoleń. Wybrane zagadnienia, [Maria Zielińska](#), [Dorota Szaban](#), Rocznik Lubuski: zrozumieć społeczeństwo, zrozumieć pokolenia. Młodzież, młodość i pokoleniowość w analizach socjologicznych .- 2011, Tom 37, część 2, s. 33–47

## Literatura uzupełniająca

1. Kotarbiski Tadeusz, Elementy teorii poznania, logiki formalnej i metodologii nauk, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1986.
2. Kryzys i schizma: antyscjentystyczne tendencje w socjologii współczesnej, wyboru dokonał i wstępem opatrzył Edmund Mokrzycki, T. 1 i 2, Wydawnictwo PIW, Warszawa 1984.

## Uwagi

Zmodyfikowane przez dr Jarosław Wagner (ostatnia modyfikacja: 13-04-2018 16:32)

Wygenerowano automatycznie z systemu SyllabUZ